



RAAD VAN STATE  
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT  
section de législation

advies 70.898/3  
van 28 maart 2022

avis 70.898/3  
du 28 mars 2022

over

sur

een ontwerp van koninklijk  
besluit 'betreffende het  
vervoer, het verzamelen en het  
verhandelen van bepaalde  
landdieren'

un projet d'arrêté royal 'relatif  
au transport, le rassemblement  
et le commerce de certains  
animaux terrestres'

Op 26 januari 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 25 maart 2022, een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit ‘betreffende het vervoer, het verzamelen en het verhandelen van bepaalde landdieren’.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 8 maart 2022. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Githa SCHEPPERS, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 28 maart 2022.

\*

Le 26 janvier 2022, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre de l'Agriculture à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, prorogé jusqu'au 25 mars 2022, sur un projet d'arrêté royal ‘relatif au transport, le rassemblement et le commerce de certains animaux terrestres’.

Le projet a été examiné par la troisième chambre le 8 mars 2022. La chambre était composée de Wilfried VAN VAERENBERGH, président de chambre, Jeroen VAN NIEUWENHOVE et Koen MUYLLE, conseillers d'État, Jan VELAERS et Bruno PEETERS, assesseurs, et Annemie GOOSSENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Githa SCHEPPERS, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 28 mars 2022.

\*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

\*

### STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit regelt de bijkomende voorwaarden, voorschriften en verplichtingen voor het vervoer, het verzamelen en het verhandelen van bepaalde landdieren, in uitvoering van en als aanvulling op de regels, vastgelegd in verordening (EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 ‘betreffende overdraagbare dierziekten en tot wijziging en intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van diergezondheid (‘diergezondheidswetgeving’)', in zijn gedelegeerde verordeningen en in zijn uitvoeringsverordeningen. Deze verordening stelt regels vast met betrekking tot de preventie en bestrijding van dierziekten die kunnen worden overgedragen op dieren of mensen.<sup>1</sup>

Hoofdstuk I van het ontwerp regelt het toepassingsgebied en bevat een aantal definities (artikelen 1 tot 3).

Hoofdstuk II bevat de algemene bepalingen voor de vervoerders van gehouden hoefdieren, van pluimvee en van konijnen. De betrokken vervoerders moeten zich registreren bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (hierna: het FAVV) en er een toelating vragen, tenzij een vrijstelling geldt (artikelen 4 tot 8). De voorwaarden waaraan de geregistreerde vervoerder zich moet houden worden geregeld (artikelen 9 en 10). Bij het niet naleven van de verplichtingen door de vervoerder kan het FAVV de toelating schorsen of intrekken of aan bijzondere beperkingen onderwerpen (artikel 11). De artikelen 12 tot 14 betreffen de vervoermiddelen en de laadkisten, alsook de reiniging en ontsmetting ervan. De artikelen 15 tot 18 gaan over de documentatieverplichtingen voor de vervoerder en het verplaatsingsdocument voor de dieren. Er wordt ook voorzien in bepalingen over het vervoer naar het slachthuis (artikel 19), het overladen en onderbrengen van vervoerde dieren (artikelen 20 en 21), het vervoer van runderen (artikel 22), het vervoer van varkens (artikelen 23 en 24) en het vervoer van pluimvee (artikelen 25 tot 27).

Hoofdstuk III betreft de verzamelingen van hoefdieren. Elke exploitant van een verzamelplaats moet zich laten registreren en een erkenning aanvragen bij het FAVV. Het FAVV kan de erkenning of de toelating van een verzamelplaats schorsen of intrekken of aan bijzondere beperkingen onderwerpen wanneer de voorwaarden niet worden gerespecteerd (artikelen 28 tot 33). Verder gelden regels over de gezondheidsstatus van een verzamelplaats (artikel 34) en inzake het niet toelaten van dieren die niet voldoen aan de voorschriften (artikel 35).

---

<sup>1</sup> Artikel 1 van de verordening (EU) 2016/429.

Hoofdstuk IV handelt over de verzamelplaatsen klasse 1 en klasse 2 voor hoefdieren en bevat erkenningsvoorwaarden (artikelen 36 tot 38), alsook bepalingen over het epidemiologisch toezicht (artikelen 39 tot 43), de isolatie van dieren (artikel 44), documentatieverplichtingen (artikelen 45 tot 50) en de reiniging en ontsmetting van vervoermiddelen (artikelen 51 en 52). Er gelden nog bijzondere bepalingen voor verzamelingen met varkens (artikel 53).

Hoofdstuk V gaat over verzamelplaatsen klasse 3 en klasse 4 voor hoefdieren en bevat toelatingsvoorwaarden (artikel 54), alsook andere bepalingen, onder meer inzake documentatie (artikelen 55 tot 57) en een bijzondere bepaling voor verzamelingen met varkens (artikel 58).

Hoofdstuk VI regelt het verzamelen van pluimvee in het algemeen en op een verzamelplaats klasse 2 (artikelen 59 tot 61). Hoofdstuk VII betreft het verzamelen van in gevangenschap levende vogels in het algemeen en op een verzamelplaats klasse 3 en 4 (artikelen 62 tot 65).

Hoofdstuk VIII behandelt de handel in dieren en bevat bepalingen over het verhandelen van runderen (artikelen 66 tot 73) en van in gevangenschap levende vogels (artikelen 74 tot 77).

Hoofdstuk IX bevat slotbepalingen en regelt onder meer de inwerkingtreding van het te nemen besluit (artikelen 78 tot 80).

### RECHTSGROND

3.1. Het ontwerp vindt in hoofdzaak rechtsgrond in de artikelen 15, 1° tot 4°, 16, eerste lid, 18 en 18bis, eerste lid, van de Dierengezondheidswet van 24 maart 1987 (hierna: de Dierengezondheidswet).

3.2. In de aanhef wordt ook verwezen naar de artikelen 7, § 3, 8, eerste lid, 1°, en 9, 1°, 2° en 3°, van de Dierengezondheidswet.

In de eerstgenoemde bepaling wordt de Koning gemachtigd om de voorwaarden te bepalen onder welke de dierenartsen meewerken aan de uitvoering van deze wet. In de tweede bepaling wordt de Koning gemachtigd om alle maatregelen te treffen met het doel de dierenziekten te bestrijden, uit te roeien en hun verspreiding en het in of uit het land brengen ervan te verhinderen. De derde bepaling machtigt de Koning het onder toezicht stellen, het afzonderen, het in bewaring of in quarantaine stellen van dieren die aangetast of besmet zijn door een dierenziekte of die verdacht zijn van aantasting of besmetting, voor te schrijven en de kosten van die maatregelen ten laste te leggen van de verantwoordelijke, ten laste van de verantwoordelijke de reiniging en de ontsmetting voor te schrijven van gebouwen, gebruiksvoorwerpen, vervoermiddelen en van alle goederen die drager zijn of kunnen zijn van ziekten of smetstoffen, en daartoe de producten en de gebruikswijze ervan op te leggen, en de verzameling, het verkeer en het vervoer van dieren te verbieden of te regelen.

Deze bepalingen kunnen enkel aanvullend worden ingeroepen als rechtsgrond in zoverre de ontworpen maatregelen zijn gericht tegen de dierenziekten die door de Koning zijn

aangewezen ter uitvoering van artikel 6, § 1, van de Dierengezondheidswet.<sup>2</sup> Enkel in zoverre het ontwerp bepalingen bevat over dergelijke gereguleerde ziekten, kunnen deze wetsbepalingen dienstig worden ingeroepen als rechtsgrond.

3.3. In de aanhef wordt ook verwezen naar artikel 19 van de Dierengezondheidswet, op grond waarvan onder meer het FAVV belast is met het sanitaire onderzoek van voor uitvoer, invoer en doorvoer bestemde dieren, dierlijke producten en dierlijke bijproducten en met de afgifte van de daarop betrekking hebbende certificaten voor vervoer en sanitaire waarborgen, en alle nuttige maatregelen kan treffen om de sanitaire toestand ervan vast te stellen. Deze bepaling bevat evenwel geen machtiging aan de Koning en lijkt niet dienstig te kunnen worden ingeroepen als rechtsgrond.

Dat geldt ook voor artikel 4 van de Dierengezondheidswet, waarnaar eveneens wordt verwezen in de aanhef, maar dat evenmin een delegatie aan de Koning bevat.

4. In zoverre taken worden opgelegd aan de verenigingen, kan daarvoor worden gesteund op de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning (artikel 108 van de Grondwet), gelezen in samenhang met artikel 17, derde lid, van de Dierengezondheidswet. Uit die laatste bepaling blijkt immers dat de wetgever de verenigingen een rol wilde laten spelen in de regeling van de registratie en de identificatie van dieren.

In zoverre taken worden opgelegd aan de verenigingen en aan houders van de betrokken dieren, die de medewerking betreffen aan opdrachten van het FAVV, wordt de rechtsgrond daarvoor geboden door artikel 4, § 5, eerste lid, van de wet van 4 februari 2000 'houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen'.

5. Wat betreft de opdrachten die worden toegekend aan het FAVV, en die volgens de gemachtigde zowel gewone opdrachten betreffen bedoeld in artikel 4, §§ 1 tot 3, van de wet van 4 februari 2000, als bijkomende opdrachten bedoeld in artikel 4, § 6, van die wet en in het koninklijk besluit van 16 november 2001 'houdende het toevertrouwen van bijkomende opdrachten aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen', kan worden gesteund op de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning, gelezen in samenhang met de artikelen 4, §§ 1 tot 3, en 5, tweede lid, 13°, van de wet van 4 februari 2000 (voor de gewone opdrachten van het FAVV), en met artikel 4, § 6, van dezelfde wet en artikel 2, d), van het koninklijk besluit van 16 november 2001 (voor de bijkomende opdrachten van het FAVV).

In zoverre de bepalingen in het ontwerp over de toelating, de erkenning of de registratie activiteiten betreffen die vallen onder de controlebevoegdheid van het FAVV, wordt rechtsgrond geboden door artikel 3bis, eerste lid, van het koninklijk besluit van 22 februari 2001 'houdende organisatie van de controles die worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen'.

---

<sup>2</sup> Zie het koninklijk besluit van 3 februari 2014 'tot aanwijzing van de dierenziekten die vallen onder de toepassing van hoofdstuk III van de dierengezondheidswet van 24 maart 1987 en tot regeling van de aangifteplicht'. De gemachtigde liet weten dat dit koninklijk besluit nog moet worden herzien naar aanleiding van verordening (EU) 2016/429.

## ONDERZOEK VAN DE TEKST

6. De vermelding van de rechtsgrond in de aanhef moet worden aangepast aan hetgeen is uiteengezet in de opmerkingen 3.1 tot 5.

### Artikel 9

7. Artikel 9, tweede lid, van het ontwerp geeft een enuntiatieve opsomming (“onder meer”) van voorwaarden, voorschriften en verplichtingen die gelden voor geregistreerde vervoerders. De gemachtigde verklaarde dat het tweede lid kan worden weggelaten, zodat kan worden volstaan met de algemene verwijzing naar de voorwaarden, voorschriften en verplichtingen die overeenkomstig verordening (EU) 2016/429 en zijn uitvoeringsverordeningen worden opgelegd aan de vervoerders.

### Artikel 36

8. Overeenkomstig artikel 36, § 5, van het ontwerp stelt de exploitant van een verzamelplaats klasse 1 voor de toepassing van paragraaf 4 van dat artikel een huishoudelijk reglement op. Dit huishoudelijk reglement vermeldt ook de regels waarvoor hij sancties oplegt aan de marktdeelnemer die deze regels overtreedt. Op de vraag wat onder dergelijke sancties moet worden verstaan, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“De exploitant van een verzameling is de eerste verantwoordelijke om erop toe te zien dat alles wat er gebeurt op zijn verzameling, voldoet aan de regels. De deelnemers op een verzameling zijn in hoofdzaak handelaars. Van een erkende verzameling wordt verwacht dat zij een systeem van autocontrole toepassen om na te gaan dat de deelnemers en de dieren aan de wettelijke regels beantwoorden. Wij verwachten daarbij ook dat de exploitant van de verzameling ‘maatregelen’ neemt tegen deelnemers (handelaars) die de regels niet volgen. Deze maatregelen (sancties) moet hij bekend maken aan de deelnemers via het huishoudelijk reglement.”

Het is beter om gewag te maken van *maatregelen* die de exploitant oplegt in het geval van overtreding van de regels die in het huishoudelijk reglement worden vermeld, veeleer dan van sancties. Hoe dan ook kan de exploitant niet worden gemachtigd om bestuurlijke sancties op te leggen.

### Artikel 67

9. In artikel 67, § 2, tweede en derde lid, van het ontwerp kan beter worden verwezen naar de relevante bepalingen van het koninklijk besluit dat het verplaatsingsdocument en het identificatiedocument van de betrokken runderen nader regelt, namelijk het ontwerp waarover de Raad van State vandaag advies 70.897/3 geeft.

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1<sup>er</sup>, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

\*

### PORTÉE DU PROJET

2. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis règle les conditions, exigences et obligations supplémentaires pour le transport, le rassemblement et le commerce de certains animaux terrestres, en exécution et en complément des règles fixées dans le règlement (UE) 2016/429 du Parlement européen et du Conseil du 9 mars 2016 'relatif aux maladies animales transmissibles et modifiant et abrogeant certains actes dans le domaine de la santé animale ('législation sur la santé animale')', dans ses règlements délégués et dans ses règlements d'exécution. Ce règlement établit des dispositions en matière de prévention des maladies animales transmissibles aux animaux ou aux êtres humains et de lutte contre ces maladies <sup>1</sup>.

Le chapitre I du projet règle le champ d'application et contient un certain nombre de définitions (articles 1<sup>er</sup> à 3).

Le chapitre II comporte les dispositions générales pour les transporteurs d'ongulés détenus, de volailles et de lapins. Les transporteurs concernés doivent s'enregistrer auprès de l'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire (ci-après : l'AFSCA) et lui demander une autorisation, à moins qu'une exemption soit applicable (articles 4 à 8). Les conditions que le transporteur enregistré est tenu de respecter sont réglées (articles 9 et 10). En cas de non-respect des obligations par le transporteur, l'AFSCA peut suspendre ou retirer l'autorisation ou la soumettre à des restrictions particulières (article 11). Les articles 12 à 14 concernent les moyens de transport et les conteneurs ainsi que leur nettoyage et leur désinfection. Les articles 15 à 18 portent sur les obligations des transporteurs en matière de tenue de registres et sur le document de circulation des animaux. Il est également prévu des dispositions concernant le transport vers l'abattoir (article 19), le transbordement et l'hébergement des animaux transportés (articles 20 et 21), le transport de bovins (article 22), le transport de porcs (articles 23 et 24) et le transport de volailles (articles 25 à 27).

Le chapitre III concerne les rassemblements d'ongulés. Tout opérateur d'un lieu de rassemblement doit se faire enregistrer et demander un agrément auprès de l'AFSCA. Cette dernière peut suspendre ou retirer l'agrément ou l'autorisation d'un lieu de rassemblement d'animaux ou le soumettre à des restrictions particulières en cas de non-respect des conditions (articles 28 à 33). Des règles sont en outre applicables concernant le statut sanitaire d'un lieu de rassemblement (article 34) et la non-admission d'animaux ne satisfaisant pas aux exigences (article 35).

---

<sup>1</sup> Article 1<sup>er</sup> du règlement (UE) 2016/429.

Le chapitre IV traite des lieux de rassemblement de classe 1 et de classe 2 pour ongulés et contient des conditions d'agrément (articles 36 à 38), ainsi que des dispositions concernant la surveillance épidémiologique (articles 39 à 43), l'isolement d'animaux (article 44), les obligations en matière de tenue de registres (articles 45 à 50) et le nettoyage et la désinfection des moyens de transport (articles 51 et 52). Des dispositions particulières sont également applicables aux rassemblements de porcs (article 53).

Le chapitre V concerne les lieux de rassemblement de classe 3 et de classe 4 pour ongulés et contient des conditions d'autorisation (article 54), ainsi que d'autres dispositions concernant notamment la tenue des registres (articles 55 à 57) et une disposition spécifique aux rassemblements de porcs (article 58).

Le chapitre VI règle le rassemblement de volailles en général et dans un lieu de rassemblement de classe 2 (articles 59 à 61). Le chapitre VII concerne le rassemblement d'oiseaux captifs en général et dans un lieu de rassemblement de classe 3 et de classe 4 (articles 62 à 65).

Le chapitre VIII traite de la commercialisation d'animaux et contient des dispositions concernant la commercialisation de bovins (articles 66 à 73) et le commerce d'oiseaux captifs (articles 74 à 77).

Le chapitre IX comporte des dispositions finales et règle notamment l'entrée en vigueur de l'arrêté envisagé (articles 78 à 80).

### FONDEMENT JURIDIQUE

3.1. Le projet trouve essentiellement son fondement juridique dans les articles 15, 1<sup>o</sup> à 4<sup>o</sup>, 16, alinéa 1<sup>er</sup>, 18 et 18bis, alinéa 1<sup>er</sup>, de la loi du 24 mars 1987 'relative à la santé des animaux' (ci-après : la loi relative à la santé des animaux).

3.2. Le préambule vise également les articles 7, § 3, 8, alinéa 1<sup>er</sup>, 1<sup>o</sup>, et 9, 1<sup>o</sup>, 2<sup>o</sup> et 3<sup>o</sup>, de la loi relative à la santé des animaux.

La première disposition citée habilite le Roi à déterminer les conditions dans lesquelles les vétérinaires participent à l'exécution de cette loi. La deuxième disposition habilite le Roi à prendre toute mesure ayant pour but de lutter contre les maladies des animaux, de les éradiquer, ainsi que d'empêcher leur propagation, leur introduction dans le pays et leur sortie du pays. La troisième disposition habilite le Roi à prescrire la mise en observation, l'isolement, la séquestration ou la mise en quarantaine d'animaux atteints ou contaminés par une maladie des animaux ou suspects d'en être atteints ou contaminés et de mettre le coût de ces mesures à charge du responsable, de prescrire à charge du responsable le nettoyage et la désinfection de bâtiments, d'ustensiles, de moyens de transport et de tous biens qui sont porteurs ou peuvent être porteurs de maladies ou de contagies, et d'imposer à cet effet les produits et leur mode d'emploi, et à interdire ou réglementer le rassemblement, la circulation et le transport d'animaux.

Ces dispositions peuvent uniquement être invoquées à titre complémentaire comme fondement juridique pour autant que les mesures en projet visent les maladies des animaux

désignées par le Roi en exécution de l'article 6, § 1<sup>er</sup>, de la loi relative à la santé des animaux <sup>2</sup>. Ces dispositions légales ne peuvent être invoquées utilement à titre de fondement juridique que dans la mesure où le projet contient des dispositions concernant des maladies réglementées de l'espèce.

3.3. Le préambule vise également l'article 19 de la loi relative à la santé des animaux, en vertu duquel l'AFSCA est chargée en particulier de tout examen sanitaire des animaux, produits animaux et sous-produits animaux destinés à l'exportation, à l'importation et au transit et de délivrer les certificats de transport et de garanties sanitaires ayant trait à ces examens, ainsi que de prendre toutes les mesures utiles pour en vérifier l'état sanitaire. Or, cette disposition n'accorde pas d'habilitation au Roi et ne semble pas pouvoir être invoquée utilement à titre de fondement juridique.

Il en va de même pour l'article 4 de la loi relative à la santé des animaux, auquel il est également fait référence dans le préambule, mais qui n'accorde pas non plus de délégation au Roi.

4. Dans la mesure où des tâches sont imposées aux associations, on peut à cet effet se fonder sur le pouvoir général d'exécution du Roi (article 108 de la Constitution), lu en combinaison avec l'article 17, alinéa 3, de la loi relative à la santé des animaux. En effet, il ressort de cette dernière disposition que le législateur entendait confier aux associations un rôle dans le système d'enregistrement et d'identification des animaux.

Dans la mesure où les associations et les détenteurs des animaux concernés se voient confier des tâches en relation avec la collaboration aux missions de l'AFSCA, l'article 4, § 5, alinéa 1<sup>er</sup>, de la loi du 4 février 2000 'relative à la création de l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire' procure un fondement juridique à cet effet.

5. L'attribution à l'AFSCA de missions qui, selon le délégué, concernent tant des missions ordinaires visées à l'article 4, §§ 1<sup>er</sup> à 3, de la loi du 4 février 2000 que des missions complémentaires visées à l'article 4, § 6, de cette loi et dans l'arrêté royal du 16 novembre 2001 'confiant à l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire des missions complémentaires', peut se fonder sur le pouvoir général d'exécution du Roi, combiné avec les articles 4, §§ 1<sup>er</sup> à 3, et 5, alinéa 2, 13°, de la loi du 4 février 2000 (pour les missions ordinaires de l'AFSCA), et avec l'article 4, § 6, de la même loi et l'article 2, d), de l'arrêté royal du 16 novembre 2001 (pour les missions complémentaires de l'AFSCA).

Dans la mesure où les dispositions du projet relatives à l'autorisation, à l'agrément ou à l'enregistrement concernent des activités qui relèvent de la compétence de contrôle de l'AFSCA, elles tirent un fondement juridique de l'article 3bis, alinéa 1<sup>er</sup>, de l'arrêté royal du

---

<sup>2</sup> Voir l'arrêté royal du 3 février 2014 'désignant les maladies des animaux soumises à l'application du chapitre III de la loi du 24 mars 1987 relative à la santé des animaux et portant règlement de la déclaration obligatoire'. Le délégué a signalé que cet arrêté royal doit encore être revu consécutivement au règlement (UE) 2016/429.

22 février 2001 ‘organisant les contrôles effectués par l’Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire et modifiant diverses dispositions légales’.

### EXAMEN DU TEXTE

6. On adaptera la mention du fondement juridique dans le préambule en tenant compte des observations formulées aux points 3.1 à 5.

#### Article 9

7. L’article 9, alinéa 2, du projet donne une énumération indicative (« entre autres ») des conditions, exigences et obligations applicables aux transporteurs enregistrés. Le délégué a déclaré que l’alinéa 2 peut être omis, de sorte qu’il peut suffire de renvoyer d’une manière générale aux conditions, exigences et obligations qui sont imposées aux transporteurs conformément au règlement (UE) 2016/429 et à ses règlements d’exécution.

#### Article 36

8. Conformément à l’article 36, § 5, du projet, l’opérateur d’un lieu de rassemblement de classe 1 établit un règlement d’ordre intérieur pour l’application du paragraphe 4 de cet article. Ce règlement d’ordre intérieur énonce également les règles assorties de sanctions en cas de non-respect de celles-ci par un opérateur. Interrogé à propos de la portée de telles sanctions, le délégué a répondu en ces termes :

« De exploitant van een verzameling is de eerste verantwoordelijke om erop toe te zien dat alles wat er gebeurt op zijn verzameling, voldoet aan de regels. De deelnemers op een verzameling zijn in hoofdzaak handelaars. Van een erkende verzameling wordt verwacht dat zij een systeem van autocontrole toepassen om na te gaan dat de deelnemers en de dieren aan de wettelijke regels beantwoorden. Wij verwachten daarbij ook dat de exploitant van de verzameling ‘maatregelen’ neemt tegen deelnemers (handelaars) die de regels niet volgen. Deze maatregelen (sancties) moet hij bekend maken aan de deelnemers via het huishoudelijk reglement ».

Mieux vaudrait faire mention de *mesures* que l’opérateur impose en cas de non-respect des règles énoncées dans le règlement d’ordre intérieur, plutôt que de sanctions. L’opérateur ne peut en tout cas pas être habilité à infliger des sanctions administratives.

Article 67

9. À l'article 67, § 2, alinéas 2 et 3, du projet, il serait préférable de viser les dispositions pertinentes de l'arrêté royal qui fixe les modalités du document de circulation et du document d'identification des bovins concernés, à savoir le projet sur lequel le Conseil d'État donne ce jour l'avis 70.897/3.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Annemie GOOSSENS

Wilfried VAN VAERENBERGH